

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z przedmiotu „wiedza o społeczeństwie” dla klasy czwartej liceum ogólnokształcącego
(do programu nauczania „W centrum uwagi. Zakres rozszerzony”)

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Rozdział I. Świat po 1989 r.						

<p>1. Współczesne stosunki międzynarodowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ strony stosunków międzynarodowych ■ prawo międzynarodowe publiczne ■ ład międzynarodowy ■ mocarstwo ■ strategiczne zasoby naturalne ■ globalizacja 	<ul style="list-style-type: none"> ■ podaje przykłady: <ul style="list-style-type: none"> – stron/podmiotów stosunków międzynarodowych, – współczesnych państw postrzeganych jako mocarstwa, – czynników wpływających na kształt współczesnych stosunków międzynarodowych, – strategicznych zasobów naturalnych; ■ rozpoznaje we współczesnym świecie przejawy procesu globalizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wymienia podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> – strony/podmioty stosunków międzynarodowych, – zasady prawa międzynarodowego publicznego, – źródła prawa międzynarodowego, – wskaźniki opisujące pozycję ekonomiczną państwa we współczesnym świecie; ■ rozpoznaje sytuacje, w których dochodzi do łamania podstawowych zasad prawa międzynarodowego; ■ na wybranym przykładzie wskazuje polityczne, gospodarcze, kulturowe i społeczne uwarunkowania współczesnych stosunków międzynarodowych; ■ podaje przykłady zależności pomiędzy procesem globalizacji a kształtem współczesnych stosunków międzynarodowych; ■ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do stosunków międzynarodowych [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne]. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wyjaśnia: <ul style="list-style-type: none"> – na czym polegają podstawowe zdolności podmiotów prawa międzynarodowego, – jakim rodzajem podmiotu prawa międzynarodowego są: państwo, organizacja międzynarodowa, naród; ■ wyjaśnia termin „ład międzynarodowy”; ■ wykazuje, na wybranych przykładach, złożoność i wielopłaszczyznowość współczesnych stosunków międzynarodowych; ■ wyjaśnia przyczyny i konsekwencje współzależności państw we współczesnym środowisku międzynarodowym; ■ podaje przykłady zależności pomiędzy globalnymi zasobami surowców strategicznych a kształtem współczesnych stosunków międzynarodowych; ■ wyjaśnia znaczenie podstawowych zasad prawa międzynarodowego publicznego; ■ analizuje materiały źródłowe dotyczące stosunków 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wyjaśnia specyfikę nietypowych podmiotów prawa międzynarodowego, np. quasipaiństw; ■ porównuje typy łaďów międzynarodowych; ■ omawia wpływ mocarstw na charakter ładu międzynarodowego; ■ opisuje rolę surowców strategicznych w kształtowaniu współczesnych stosunków międzynarodowych; ■ wyjaśnia przyczyny i konsekwencje łamania podstawowych zasad prawa międzynarodowego; ■ uzasadnia konieczność przestrzegania we współczesnym świecie zasad prawa międzynarodowego; ■ rozwiązuje złoŹone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał Źródłowy dotyczący stosunków międzynarodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów wielopłaszczyznowości i złoŹonoci współczesnych stosunków międzynarodowych oraz zasad prawa międzynarodowego publicznego; ■ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące wielopłaszczyznowości i złoŹonoci współczesnych stosunków międzynarodowych oraz zasad prawa międzynarodowego publicznego; ■ organizuje debatę dotyczącą współczesnych stosunków międzynarodowych oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.
--	---	---	---	--	---	--

<p>2. System jałtański</p>	<ul style="list-style-type: none"> konferencja w Jałcie zimna wojna pierestrojka Jesień Narodów rozpad ZSRS koncepcja „końca historii” 	<ul style="list-style-type: none"> określa, w jakich latach obowiązywał ład jałtański oraz trwała zimna wojna; rozpoznaje przejawy dominacji ZSRS w Europie Środkowej; podaje przykłady wydarzeń międzynarodowych związanych z przełomem 1989 r. w Polsce oraz w Europie Środkowej. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia międzynarodowe uwarunkowania mające wpływ na funkcjonowanie państwa polskiego po II wojnie światowej; wskazuje podstawowe podmioty prawa międzynarodowego zaangażowane w konflikt nazywany zimną wojną; określa, kto wygrał zimną wojnę; podaje wydarzenia międzynarodowe związane z przełomem 1989 r. w Polsce oraz w Europie Środkowej; wymienia przemiany zachodzące w ZSRS i na obszarze byłego ZSRS w latach 80. i 90. XX w.; przedstawia rolę Jana Pawła II, Michaiła Gorbaczowa i Ronalda Reagana w procesie zmian zachodzących w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w.; prawidłowo posługuje się terminami: „zimna wojna”, „pierestrojka”, „koniec historii”, „demokracja bez wartości”; wymienia i lokalizuje na mapie zmiany geopolityczne, które zaszły w latach 80. i 90. XX w. w bezpośrednim sąsiedztwie państwa 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację geopolityczną państwa polskiego po II wojnie światowej; omawia wpływ uwarunkowań międzynarodowych na przełom 1989 r. w Polsce oraz w Europie Środkowej; wyjaśnia uwarunkowania międzynarodowe zakończenia zimnej wojny; wymienia i lokalizuje na mapie zmiany geopolityczne, które zaszły w Europie na przełomie XX i XXI w.; ocenia rolę Jana Pawła II, Michaiła Gorbaczowa i Ronalda Reagana w procesie zmian zachodzących w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w.; wyjaśnia terminy: „koniec historii”, „demokracja bez wartości”; analizuje materiały źródłowe dotyczące zmian w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w., w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny i skutki zmian zachodzących w latach 80. i 90. XX w., ocenia te zmiany oraz przedstawia wynikające z nich szanse i zagrożenia dla stabilności politycznej Polski i Europy Środkowej; ocenia trafność poglądów prezentowanych przez Francisca Fukuyamę; wymienia i lokalizuje na mapie zmiany geopolityczne, które zaszły w Europie i Azji w latach 80. i 90. XX w.; omawia uwarunkowania zmian w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w. oraz nadzieje i obawy temu towarzyszące; rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący zmian zachodzących w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z okresem zimnej wojny oraz zmianami zachodzącymi w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w.; samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące okresu zimnej wojny oraz zmian zachodzących w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w.; organizuje debatę na temat uwarunkowań i skutków zimnej wojny oraz zmian w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w., a także aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.
-----------------------------------	--	--	---	---	--	---

<p>3. Globalny układ sił</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Organizacja Narodów Zjednoczonych ■ Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego ■ ewolucja ładu światowego ■ Chiny w XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wymienia cele działania ONZ i NATO; ■ podaje przykłady zmian, które dokonały się w ładzie światowym na przełomie XX i XXI w., ze szczególnym uwzględnieniem Rosji, USA i Chin. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wymienia uwarunkowania powstania ONZ i NATO; ■ charakteryzuje główne organy ONZ [cele i formy działania]; ■ wymienia formy aktywności NATO we współczesnym świecie; ■ podaje przykłady konfliktów i innych wydarzeń politycznych, które miały istotny wpływ na charakter współczesnego ładu światowego; ■ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do współczesnego ładu światowego [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne]. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ formułuje i uzasadnia własne stanowisko w sporze o rolę ONZ i NATO we współczesnym świecie; ■ prawidłowo posługuje się terminem „kolektywna obrona”; ■ charakteryzuje rozwój terytorialny NATO ze szczególnym uwzględnieniem państw postkomunistycznych; ■ podaje cechy współczesnego ładu światowego; ■ charakteryzuje uwarunkowania współczesnej pozycji ekonomicznej i politycznej Chin; ■ analizuje materiały źródłowe dotyczące współczesnego ładu światowego, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonuje krytycznej analizy wybranych form działania ONZ i NATO, w tym misji pokojowych; ■ charakteryzuje ewolucję celów i form działania NATO; ■ formułuje i uzasadnia własne stanowisko w sporze o rolę polityczną i ekonomiczną Chin we współczesnym świecie; ■ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący współczesnego ładu światowego. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z ONZ, NATO lub rolą Chin w XXI w.; ■ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały poświęcone ONZ, NATO lub roli Chin/Rosji/USA w XXI w.; ■ organizuje debatę dotyczącą ONZ, NATO lub roli Chin/Rosji/USA w XXI w. oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.
-------------------------------------	--	---	---	--	---	--

<p>1. Integracja europejska</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ integracja europejska ■ Unia Europejska ■ państwa członkowskie UE 	<ul style="list-style-type: none"> ■ podaje rok powstania Unii Europejskiej; ■ wymienia główne akty prawa pierwotnego Unii Europejskiej; ■ wskazuje sąsiadów Polski będących członkami Unii Europejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wymienia główne etapy integracji europejskiej po II wojnie światowej; ■ podaje rok podpisania traktatu lizbońskiego; ■ wymienia i lokalizuje na mapie państwa członkowskie Unii Europejskiej; ■ wymienia główne postanowienia traktatu z Maastricht oraz traktatu lizbońskiego; ■ prawidłowo posługuje się terminem „wspólny rynek”; ■ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do Unii Europejskiej [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wyjaśnia wpływ zimnej wojny na proces integracji europejskiej; ■ charakteryzuje założenia planu Schumana; ■ omawia cele trzech wspólnot europejskich powstałych w latach 50. XX w.; ■ charakteryzuje znaczenie <i>Karty praw podstawowych Unii Europejskiej</i>; ■ analizuje materiały źródłowe dotyczące Unii Europejskiej, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ charakteryzuje ewolucję celów i form współpracy wspólnot europejskich / Unii Europejskiej; ■ porównuje założenia traktatu z Maastricht oraz traktatu lizbońskiego; ■ charakteryzuje uwarunkowania akcesji poszczególnych państw członkowskich do Unii Europejskiej; ■ przedstawia ewolucję charakteru prawnego wspólnot europejskich / Unii Europejskiej; ■ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący Unii Europejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z integracją europejską; ■ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące integracji europejskiej; ■ organizuje debatę dotyczącą integracji europejskiej oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.
--	---	--	--	--	---	--

2. Instytucje Unii Europejskiej	<ul style="list-style-type: none"> ■ kompetencje Unii Europejskiej ■ Rada Europejska ■ Parlament Europejski ■ Komisja Europejska ■ Rada Unii Europejskiej ■ Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ■ Europejski Bank Centralny ■ Europejski Trybunał Obrachunkowy 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wymienia główne instytucje Unii Europejskiej; ■ rozpoznaje zadania i formy działania Rady Europejskiej, Rady Unii Europejskiej, Komisji Europejskiej, oraz Parlamentu Europejskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ przedstawia kwestię legitymizacji głównych instytucji Unii Europejskiej; ■ charakteryzuje zasady funkcjonowania, cele i formy działania głównych instytucji Unii Europejskiej; ■ wymienia największe siły polityczne reprezentowane aktualnie w Parlamencie Europejskim; ■ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do instytucji Unii Europejskiej [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne]. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ porównuje sposób legitymizacji głównych instytucji Unii Europejskiej; ■ charakteryzuje zależności pomiędzy Komisją, Radą Unii Europejskiej i Parlamentem Europejskim, np. w procesie legislacyjnym; ■ charakteryzuje status prawny eurodeputowanych; ■ podaje imiona i nazwiska aktualnych przywódców Unii Europejskiej [przewodniczących: Rady Europejskiej, Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego]; ■ analizuje materiały źródłowe dotyczące instytucji Unii Europejskiej, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ porównuje pozycję ustrojową głównych instytucji Unii Europejskiej; ■ dokonuje krytycznej analizy funkcjonowania głównych instytucji Unii Europejskiej; ■ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący instytucji Unii Europejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów dotyczących instytucji/organów Unii Europejskiej; ■ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały poświęcone instytucjom UE; ■ organizuje debatę dotyczącą instytucji/organów Unii Europejskiej oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.
--	---	---	--	---	---	---

3. Funkcjonowanie Unii Europejskiej	<ul style="list-style-type: none"> ■ unia gospodarcza i walutowa ■ dochody i wydatki Unii Europejskiej ■ przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości ■ wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa ■ polityka spójności ■ fundusze europejskie ■ polityki sektorowe 	<ul style="list-style-type: none"> ■ podaje przykłady: <ul style="list-style-type: none"> – źródeł dochodów Unii Europejskiej, – funduszy europejskich. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wymienia główne: <ul style="list-style-type: none"> – źródła dochodów UE, – kierunki wydatków UE, – zasady tworzenia budżetu unijnego; ■ wskazuje główne cele europejskiej polityki gospodarczej, walutowej i spójności; ■ podaje przykłady działalności Unii Europejskiej w wybranych politykach sektorowych w wymiarze regionalnym i ogólnopolskim; ■ wymienia główne fundusze Unii Europejskiej; ■ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do funkcjonowania Unii Europejskiej [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne]. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wyjaśnia zasady i cele funkcjonowania: <ul style="list-style-type: none"> – jednolitego rynku europejskiego oraz wspólnej polityki walutowej, – wspólnej polityki zagranicznej, bezpieczeństwa i sprawiedliwości; ■ wymienia pozytywne i negatywne aspekty funkcjonowania unijnej polityki gospodarczej i walutowej; ■ charakteryzuje rolę Komisji, Rady i Parlamentu Europejskiego w procedurze uchwalania i realizacji budżetu Unii Europejskiej; ■ analizuje materiały źródłowe dotyczące funkcjonowania Unii Europejskiej, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wyjaśnia i ocenia europejską politykę kontroli granicznej, azylu i imigracji; ■ charakteryzuje główne problemy i wyzwania stojące przed Unią Europejską w sferze wymiaru sprawiedliwości, spraw wewnętrznych, polityki zagranicznej, bezpieczeństwa i obrony; ■ dokonuje analizy założeń i realizacji europejskiej polityki spójności; ■ wyjaśnia globalną rolę Unii Europejskiej; ■ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący funkcjonowania Unii Europejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z funkcjonowaniem Unii Europejskiej, w tym z kształtowaniem poszczególnych polityk sektorowych; ■ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały poświęcone funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w tym poszczególnym politykom sektorowym; ■ organizuje debatę dotyczącą funkcjonowania Unii Europejskiej oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.
--	--	---	--	--	---	--

4. UE wobec problemów globalnych	<ul style="list-style-type: none"> ■ zmiany klimatu ■ polityka klimatyczna ■ problemy transgraniczne ■ polityka rozwojowa ■ pomoc humanitarna ■ misje i operacje Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ■ podaje przykłady: <ul style="list-style-type: none"> – działań Unii Europejskiej w stosunku do globalnych problemów klimatycznych, – misji i operacji Unii Europejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wymienia główne założenia, cele i narzędzia europejskiej polityki: <ul style="list-style-type: none"> – klimatycznej oraz transformacji energetycznej, – transgranicznej oraz humanitarnej; ■ prawidłowo posługuje się terminami: „neutralność klimatyczna”, „odnawialne źródła energii”, „transformacja energetyczna”; ■ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do polityki Unii Europejskiej wobec problemów globalnych [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne]. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ konstruuje lub przytacza argumenty w sporze na temat europejskiej polityki: <ul style="list-style-type: none"> – klimatycznej oraz transformacji energetycznej Unii Europejskiej, – transgranicznej i humanitarnej; ■ omawia zasady funkcjonowania europejskiej polityki rozwojowej; ■ charakteryzuje wybrane misje i operacje Unii Europejskiej; ■ analizuje materiały źródłowe dotyczące polityki Unii Europejskiej wobec problemów globalnych, w tym porównuje i ocenia 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ocenia zasadność i skuteczność wybranych misji i operacji Unii Europejskiej; ■ wyjaśnia różnicę pomiędzy europejską polityką rozwojową i humanitarną; ■ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący polityki Unii Europejskiej wobec problemów globalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z polityką Unii Europejskiej wobec problemów globalnych; ■ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały poświęcone polityce Unii Europejskiej wobec problemów globalnych; ■ organizuje debatę na temat polityki Unii Europejskiej wobec problemów globalnych oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.
---	--	---	--	--	---	--

Rozdział III. Polska na arenie międzynarodowej

<p>1. Polska polityka zagraniczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ dyplomacja ■ ambasada ■ urząd konsularny ■ polityka zagraniczna III Rzeczypospolitej Polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wskazuje główne organy władzy kierujące polską polityką zagraniczną; ■ wymienia główne zadania ambasad i konsulatów; ■ wymienia główne założenia polskiej polityki zagranicznej w XXI w. i podaje przykłady ich realizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wyjaśnia termin „racja stanu”; ■ charakteryzuje cele, instrumenty i treści polskiej polityki zagranicznej III RP; ■ wymienia główne różnice dotyczące polskiej polityki zagranicznej na początku lat 90. i współcześnie; ■ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do polityki zagranicznej III RP [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne]. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ uzasadnia konieczność kierowania się racją stanu w kształtowaniu polskiej polityki zagranicznej; ■ porównuje status prawny, strukturę i zadania ambasad i konsulatów; ■ charakteryzuje uwarunkowania polskiej polityki zagranicznej w okresie komunistycznym; ■ dokonuje krytycznej analizy celów, instrumentów i treści polskiej polityki zagranicznej od lat 90. XX w.; ■ analizuje materiały źródłowe dotyczące polityki zagranicznej III RP, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ charakteryzuje, w ujęciu dynamicznym, uwarunkowania polskiej polityki zagranicznej od lat 90. XX w., z uwzględnieniem przystąpienia Polski do struktur UE i NATO; ■ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący polityki zagranicznej III RP. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z polityką zagraniczną III RP; ■ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące polityki zagranicznej III RP; ■ organizuje debatę na temat polityki zagranicznej III RP oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.
--	--	---	--	--	---	---

2. Polska w NATO	<ul style="list-style-type: none"> ■ droga Polski do NATO ■ założenia polskiej polityki na forum NATO ■ Bukaresztańska Dziewiątka ■ struktury NATO w Polsce ■ Polska w misjach NATO 	<ul style="list-style-type: none"> ■ podaje rok wejścia Polski do NATO, ■ rozwija skrót NATO; ■ wymienia przykłady: – udziału wojsk polskich w misjach NATO, – korzyści wynikających z członkostwa Polski w NATO. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wymienia uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne wejścia Polski do NATO; ■ posługuje się terminem „flanka wschodnia NATO”; ■ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do funkcjonowania Polski w strukturach euroatlantyckich [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne]. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wymienia założenia polskiej polityki na forum NATO; ■ wyjaśnia, w jaki sposób wejście Polski do NATO wpływa na bezpieczeństwo naszego państwa; ■ charakteryzuje udział Polski w operacji NATO w Afganistanie; ■ konstruuje lub przytacza argumenty w sporze dotyczącym skutków wejścia Polski do NATO; ■ analizuje materiały źródłowe dotyczące funkcjonowania Polski w strukturach euroatlantyckich, w tym porównuje i ocenia źródła 	<ul style="list-style-type: none"> ■ charakteryzuje struktury NATO w Polsce; ■ podaje przykłady form/ platform współpracy w ramach NATO, np. Bukaresztańska Dziewiątka; ■ ocenia zasadność i skuteczność wybranych misji i operacji NATO z udziałem wojsk polskich; ■ ocenia pozycję Polski w NATO; ■ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący funkcjonowania Polski w strukturach euroatlantyckich. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z przystąpieniem Polski do struktur euroatlantyckich; ■ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące uwarunkowań i skutków przystąpienia Polski do struktur euroatlantyckich; ■ organizuje debatę na temat pozytywnych i negatywnych aspektów przystąpienia Polski do struktur euroatlantyckich oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.
-------------------------	--	--	---	---	---	---

3. Polska w Unii Europejskiej	<ul style="list-style-type: none"> ■ Polska w Unii Europejskiej ■ Polacy w Parlamencie Europejskim ■ transformacja energetyczna w Polsce ■ fundusze Unii Europejskiej w Polsce ■ obywatelstwo unijne 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wymienia rok, w którym Polska przystąpiła do Unii Europejskiej; ■ podaje przykłady: <ul style="list-style-type: none"> – wykorzystania funduszy unijnych w środowisku lokalnym, – korzyści wynikających z posiadania obywatelstwa unijnego. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wymienia uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne wejścia Polski do Unii Europejskiej; ■ wymienia polskie ugrupowania polityczne reprezentowane aktualnie w Parlamencie Europejskim; ■ charakteryzuje wielkość polskiej reprezentacji w Parlamencie Europejskim w stosunku do reprezentacji innych państw; ■ podaje imiona i nazwiska polskich polityków pełniących kluczowe funkcje w instytucjach Unii Europejskiej; ■ wymienia prawa obywatela Unii Europejskiej; ■ odszukuje informacje na temat pozytywnych i negatywnych aspektów członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej; ■ odszukuje informacje na temat wykorzystania funduszy europejskich w Rzeczypospolitej Polskiej; ■ przedstawia stanowisko Polski w unijnej debacie o transformacji energetycznej i polityce klimatycznej; ■ wyciąga wnioski z prostych 	<ul style="list-style-type: none"> ■ charakteryzuje przebieg i formy transformacji energetycznej w Polsce i polskiej polityki klimatycznej w kontekście polityki unijnej; ■ zajmuje i uzasadnia stanowisko w sporze dotyczącym konsekwencji członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej; ■ analizuje informacje dotyczące wykorzystania w Rzeczypospolitej Polskiej funduszy europejskich; ■ analizuje materiały źródłowe dotyczące funkcjonowania Polski w Unii Europejskiej, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ charakteryzuje i ocenia pozycję Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, w tym działania w ramach ostatniej prezydentury Polski; ■ przedstawia pozytywne i negatywne aspekty europeizacji polskiej polityki zagranicznej; ■ przedstawia i ocenia wybrane inicjatywy Polski w ramach Unii Europejskiej, np. Partnerstwo Wschodnie; ■ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący funkcjonowania Polski w strukturach Unii Europejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej; ■ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące funkcjonowania Polski w strukturach Unii Europejskiej; ■ organizuje debatę na temat skutków akcesu Polski do Unii Europejskiej oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.
--------------------------------------	---	---	--	--	--	---

4. Relacje z sąsiadami i współpraca regionalna	<ul style="list-style-type: none"> ■ stosunki z państwami sąsiadującymi ■ Inicjatywa Trójmorza ■ Grupa Wyszehradzka 	<ul style="list-style-type: none"> ■ wymienia: <ul style="list-style-type: none"> – sąsiadów Polski; – główne polityczne i historyczne uwarunkowania relacji z Niemcami i Rosją; – państwa członkowskie Grupy Wyszehradzkiej. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ charakteryzuje uwarunkowania polityczne, historyczne i ekonomiczne relacji z sąsiadami; ■ lokalizuje na mapie idee współpracy w ramach Trójmorza; ■ podaje przykłady form współpracy w ramach Inicjatywy Trójmorza i Grupy Wyszehradzkiej; ■ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do relacji Rzeczypospolitej Polskiej z sąsiadami i współpracy regionalnej [źródła: narracyjne, normatywne, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ocenia aktywność Polski i założenia współpracy w ramach Inicjatywy Trójmorza i Grupy Wyszehradzkiej; ■ konstruuje lub przytacza argumenty w sporze dotyczącym polityki polskiej w stosunku do Niemiec, Rosji, Białorusi i Ukrainy; ■ analizuje materiały źródłowe dotyczące relacji Rzeczypospolitej Polskiej z sąsiadami i współpracy regionalnej, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ zajmuje i uzasadnia stanowisko w sporze dotyczącym polskiej polityki w stosunku do Niemiec, Rosji, Białorusi i Ukrainy oraz pozostałych sąsiadów Polski; ■ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący relacji Rzeczypospolitej Polskiej z sąsiadami i współpracy regionalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z relacjami Rzeczypospolitej Polskiej z sąsiadami i współpracą regionalną; ■ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące relacji Rzeczypospolitej Polskiej z sąsiadami i współpracy regionalnej; ■ organizuje debatę na temat relacji Rzeczypospolitej Polskiej z sąsiadami i współpracy regionalnej oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.
5. Polska wobec problemów współczesnego świata	<ul style="list-style-type: none"> ■ aktywność Polski w ONZ, OBWE, OECD ■ polska pomoc rozwojowa ■ polska pomoc humanitarna 	<ul style="list-style-type: none"> ■ rozwija skróty OBWE, OECD; ■ podaje przykład: <ul style="list-style-type: none"> – polskiej pomocy humanitarnej i rozwojowej, – polskiej organizacji humanitarnej działającej w przestrzeni międzynarodowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne cele i zadania OBWE i OECD; • charakteryzuje przykłady aktywności Polski w ramach ONZ, w tym misji pokojowych; • charakteryzuje aktywność wybranej polskiej organizacji humanitarnej działającej w przestrzeni międzynarodowej; • wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do stanowiska Polski wobec problemów współczesnego świata [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne]. 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia zasadność i skuteczność udziału wojsk polskich w wybranej misji pokojowej ONZ; • ocenia zasadność i skuteczność działań podejmowanych przez wybraną polską organizację humanitarną w przestrzeni międzynarodowej; • analizuje materiały źródłowe dotyczące stanowiska Polski wobec problemów współczesnego świata, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje i ocenia aktywność polskich organizacji humanitarnych; • rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący stanowiska Polski wobec problemów współczesnego świata. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych ze stanowiskiem Polski wobec problemów współczesnego świata; ■ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące stanowiska Polski wobec problemów współczesnego świata; ■ organizuje debatę na temat stanowiska Polski wobec problemów współczesnego świata oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.